

У III кварталі сектор надавачів небанківських фінансових послуг поволі розвивався: зросли обсяги активів фінансових компаній, ломбардів і страховиків. Валові премії ризикового страхування зростали другий квартал поспіль, а збільшення виплат тривало з початку 2023 року. Премії та виплати зі страхування життя також відновили зростання. Основні показники діяльності страховиків залишилися прийнятними, за результатами січня – вересня сегмент прибутковий. Обсяг активів кредитних спілок і далі поступово зменшувався внаслідок виходу установ з ринку. Кредитний портфель також скоротився. Кредитні спілки все ще операційно збиткові, а незначний прибуток сегмента забезпечило розформування резервів. Попри вихід фінансових компаній з ринку, обсяг активів сегмента збільшився. Кредитування населення та лізинг повільно зростали, однак відбулося скорочення обсягів інших видів фінансових послуг. Більшість фінкомпаній залишалася прибутковою. У III кварталі діяльність ломбардів відновлювалася: обсяги активів та нових кредитів зросли, доходи підвищилися, тому сегмент був прибутковим.

Структура та проникнення сектору

У III кварталі 2024 року кількість надавачів небанківських фінансових послуг і далі зменшувалася: з Реєстру виключено 40 фінансових компаній, 15 страховиків, десять кредитних спілок і три ломбарди. Близько половини фінустанов вийшли з ринку, добровільно відмовившись від ліцензій. У серпні було зареєстровано одну фінансову компанію.

У липні – вересні НБУ погодив звуження обсягу ліцензій 59 фінансовим компаніям та п'ятьом страховикам.

У III кварталі загальні обсяги активів надавачів небанківських фінансових послуг збільшилися на 5.7%. Зростання активів зафіксовано в усіх сегментах ринку, крім кредитних спілок, найбільше у фінансових компаній – на 6.4%. Обсяг активів страховиків¹ зріс на 3.7%, також збільшилися активи ломбардів. Однак обсяг активів кредитних спілок два квартали поспіль зменшувався. Частка НБФУ, нагляд за якими здійснює НБУ, в активах фінсектору упродовж III кварталу зросла на 0.3 в. п. – до 10.1%.

Страховики

У III кварталі активи страховиків життя залишилися майже незмінними. Натомість активи ризикових страховиків відновили зростання – на 6% кв/кв, незважаючи на вихід із ринку 14 компаній.

Премії ризикових страховиків зростали два квартали поспіль – на 12% кв/кв та 10% р/р. У страховиків життя в попередньому кварталі премії зросли після зниження в II кварталі – на 10% кв/кв та 9% р/р відповідно.

Страхові виплати також зростали, проте дуже різними темпами. У ризикових страховиків виплати зросли на 1% кв/кв, що продовжило тенденцію, яка триває з початку 2023 року. Однак темпи приросту помітно сповільнилися.

У страховиків життя після падіння в I кварталі виплати зростали два квартали поспіль – на 14% кв/кв. Ануалізований рівень виплат в обох сегментах ринку незначно підвищився – на 1 в. п.

У III кварталі страхові премії збільшилися за всіма основними лініями бізнесу. Серед продуктів транспортного страхування (КАСКО, ОСЦПВ, “Зелена картка”) найбільше зростання страхових премій було за “Зеленою картою” (+13% кв/кв), що продовжило тренд минулих років. Серед бізнес-ліній особистого страхування (життя, здоров'я та асисанс) найбільше зріс асисанс (+83% кв/кв). Транспортне та особисте страхування і надалі формують понад 80% премій та 90% виплат на ринку. Серед інших продуктів лідерами за зростанням були лінії бізнесу фінансових ризиків (+25% кв/кв) та вантажів та багажу (+18% кв/кв), що сукупно становили лише 6% страхових премій у ризиковому сегменті.

Частка премій, переданих у перестраховання, залишалася низькою – усього 8% від обсягу валових премій. Лише десята частина перестрахових премій передавалася на внутрішньому ринку.

У III кварталі страховики надалі нарощували резерви збитків – на 11% кв/кв у сегменті ризикового страхування. Найбільший внесок у зростання цього показника зробили лінії бізнесу транспортного страхування та страхування майна. Оскільки обсяги резервів збитків зростали майже пропорційно обсягам діяльності, коефіцієнти покриття премій та виплат резервами збитків не змінилися.

За результатами січня – вересня коефіцієнт нетто-збитковості скоротився на 1 в. п. порівняно з результатами першого півріччя – до 51%. Значне зростання обсягів резервів збитків підвищило коефіцієнт

¹ Згідно з регуляторними вимогами здійснюється оцінка технічних резервів і технічних резервів за договорами вихідного перестраховання.

нетто-збитковості в III кварталі, тож зниження кумулятивних (з початку року) показників було незначним.

У III кварталі нетто-комбінований коефіцієнт у квартальному вимірі зріс через значне зростання коефіцієнта збитковості. Однак за результатами дев'яти місяців цей показник майже не змінився порівняно зі значенням першого півріччя і становить 103%.

Коефіцієнт нетто-ефективності діяльності не зазнав суттєвих змін і за результатами дев'яти місяців становив 95%. За майже незмінного значення коефіцієнта нетто-інвестиційного доходу коефіцієнт нетто-ефективності діяльності відображав динаміку нетто-комбінованого коефіцієнта.

За результатами січня – вересня страховики залишалися прибутковими. Прибуток ризикових страховиків майже дорівнював показнику аналогічного періоду минулого року, а рентабельність капіталу незначно зросла. Натомість, незважаючи на вищий прибуток, ніж торік, рентабельність капіталу страховиків життя суттєво скоротилася через зростання обсягу капіталу. Низка страховиків докапіталізувалися виконуючи оновлені мінімальні вимоги до платоспроможності. Частка збиткових компаній серед ризикових страховиків скоротилася, а серед страховиків життя – зросла.

За підсумками січня – вересня шість страховиків порушували вимоги до капіталу платоспроможності (SCR) та/або мінімального капіталу (MCR). Серед компаній-порушників три компанії покинули / завершують вихід з ринку добровільно. Частка порушників в активах становила 2%.

Кредитні спілки

У III кварталі тривало зменшення активів кредитних спілок та кількості цих установ. Обсяг активів скоротився в більшості “пайових” установ. Водночас активи спілок, що залучають депозити, зростали, хоч і малими темпами.

У III кварталі на 12% зменшився обсяг нових кредитів через сезонне скорочення майже вдвічі обсягів позик підприємцям. Водночас обсяг нових споживчих кредитів майже не змінився. Загалом кредитний портфель сегмента зменшився на 3% кв/кв (-7% р/р). Заявлена середня частка простроченої більш як на 90 днів основної суми кредитів знизилася на 3 в. п. – до 29%.

Чистий процентний дохід кредитних спілок зріс порівняно з II кварталом на 2% (-16% р/р). Дохідність кредитування зросла з огляду на вищу частку дохідніших споживчих кредитів у портфелі. Однак адміністративні витрати зростали швидше за доходи, що вплинуло на погіршення співвідношення операційних витрат та операційних доходів – до 101%. Водночас збільшилися чисті доходи від розформування резервів. Попри операційну неефективність, прибуток кредитних спілок зріс.

Зростання прибутку сприяло незначному збільшенню обсягів власного капіталу кредитних спілок. Однак тривало повільне зменшення депозитів членів спілок, до того ж прискорилося вилучення додаткових пайових внесків – їхні обсяги зменшилися одразу на 11.7% за квартал.

На початку жовтня 2024 року норматив достатності капіталу порушували шість спілок. Порівняно з початком липня це менше на три спілки, що вийшли з ринку.

Фінансові компанії та ломбарди

Обсяг активів фінкомпаній у III кварталі зріс на 6.4% попри те, що 40 установ залишили ринок, переважно за рішенням регулятора. Обсяги більшості основних видів фінансових послуг, крім лізингу, помітно знизилися.

Активність фінансових компаній у кредитуванні населення зберігалася: обсяги роздрібних позик зростали п'ятий квартал поспіль, у III кварталі – на 2.2%. А ось кредитування бізнесу знижувалося вже три квартали підряд: обсяг наданих у III кварталі кредитів зменшився майже на третину. Валовий кредитний портфель домогосподарств зростав упродовж семи кварталів, а портфель корпоративних позик скоротився на 4.2% кв/кв.

У липні – вересні помітно зменшився обсяг факторингу, лише 14% становили угоди з класичного факторингу – фінансування дебіторської заборгованості. Також суттєво зменшилися обсяги операцій з надання гарантії.

За січень – вересень 2024 року фінансові компанії згенерували рекордні прибутки порівняно з аналогічним періодом останніх трьох років. Прибутковими були близько 80% фінансових компаній. Більше половини всього прибутку сегмента заробила державна установа “Укрфінжитло” – оператор програми “еОселія”. Її основні доходи формуються з процентних виплат за ОВДП у капіталі. Показники рентабельності фінансових компаній також суттєво підвищилися з початку року.

У III кварталі діяльність ломбардів і далі розвивалася. Обсяги активів та нових кредитів дещо зросли. Доходи від надання фінансових послуг збільшилися, отже, сегмент був прибутковим, навіть усупереч зростанню адміністративних витрат. Показники рентабельності підвищилися від початку року. Однак власний капітал за січень – вересень знизився майже на 12%.

Перспективи та ризики

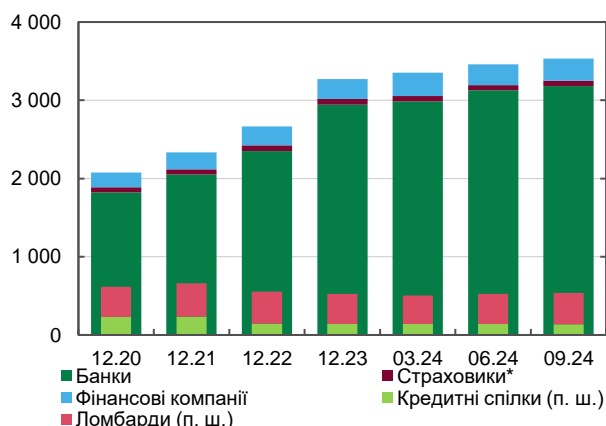
Попри розширення застосування НБУ заходів впливу на ринок надавачів небанківських фінансових послуг є порушення учасниками вимог законодавства у сфері захисту прав споживачів і фінансового моніторингу. Тож фінустановам потрібно підвищити увагу до управління відповідними ризиками. Нещодавно НБУ надав небанківським фінансовим установам рекомендації з виявлення механізмів “дроблення бізнесу”, зокрема з метою ухилення від сплати податків. У разі виявлення подібних механізмів фінансові установи мають повідомити Держфінмоніторинг про таку діяльність, а також прийняти рішення стосовно подальших ділових стосунків з урахуванням виявлених ризиків.

Із початку року надавачі небанківських фінансових послуг надають звітність за новими правилами. Установам слід звертати увагу на якість та своєчасність подання звітності. Починаючи зі звітності за січень 2025 року, фінансові компанії й ломбарди будуть надавати дані про регуляторні баланси та позабалансові зобов'язання щомісяця, тоді як нині – щокварталу.

Структура та проникнення сектору

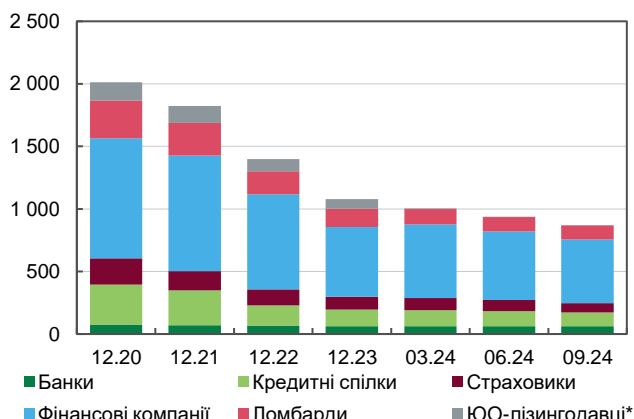
У III кварталі обсяги активів надавачів небанківських фінансових послуг збільшилися, найпомітніше – у фінкомпаній. Натомість кількість установ у Реєстрі скоротилася на 67 установ, виходили з ринку переважно фінкомпанії й страховики. Упродовж кварталу зареєстровано одну фінансову компанію.

Графік 1. Структура активів фінансового сектору, млрд грн

* Дані регуляторної звітності відображають обсяги активів і зобов'язань страховика з відображенням обсягів окремих складових за пруденційними вимогами, передусім технічних резервів.

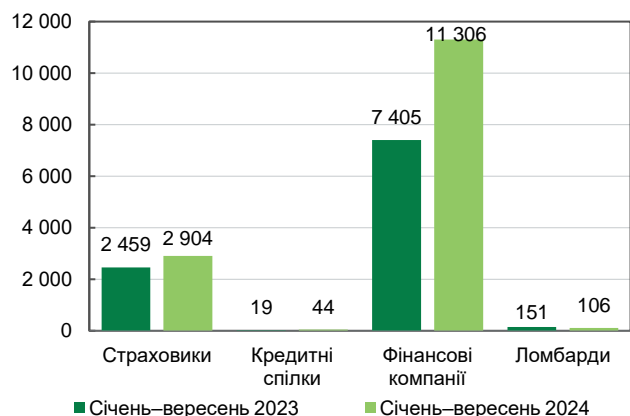
Графік 2. Кількість надавачів фінансових послуг

* Починаючи з 1 січня 2024 року ЮО-лізингодавці набули статусу фінансових компаній.

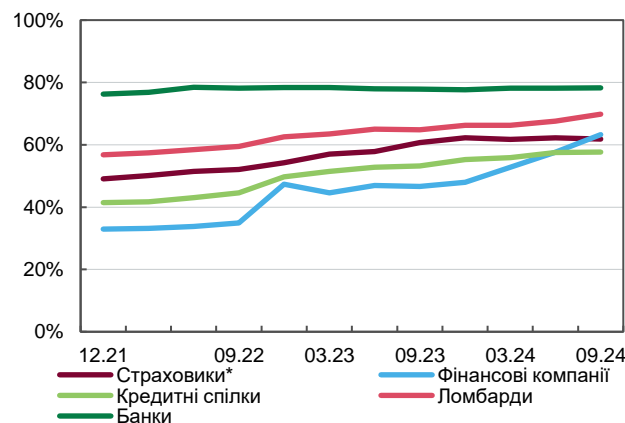
За результатами дев'яти місяців 2024 року всі сектори надавачів небанківських фінансових послуг були прибутковими.

Графік 3. Чистий фінансовий результат надавачів небанківських фінансових послуг, млн грн

Концентрація в сегменті фінансових компаній від початку року стрімко зростає.

Графік 4. Частка активів десяти найбільших установ у сегментах

* Дані регуляторної звітності відображають обсяги активів і зобов'язань страховика з відображенням обсягів окремих складових за пруденційними вимогами, передусім технічних резервів.

У III кварталі обсяг активів надавачів небанківських фінансових послуг зріс на 5.3% – більше, ніж у банків. Тож загальна частка НБФУ в активах фінансового сектору збільшилася на 0.3 в. п. – до 10.1%.

Таблиця. Фінансові установи, регулювання та нагляд за якими здійснює Національний банк України

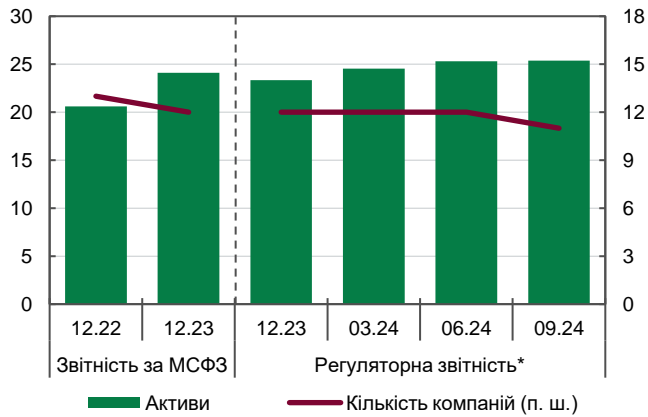
		2020	2021	2022	2023	03.2024	06.2024	09.2024	Зміна за III квартал
Страховики*	Активи, млн грн	64 903	64 737	70 298	74 412	67 284*	67 515*	70 007	3.7%
	Кількість	210	155	128	101	98	90	75	-15
Кредитні спілки	Активи, млн грн	2 317	2 330	1 449	1 422	1,399	1,399	1 386	-0.9%
	Кількість	322	278	162	133	127	120	110	-10
Фінансові компанії	Активи, млн грн	186 572	216 406	243 997	250 454	300 212	265 466	282 365	6.4%
	Кількість	960	922	760	559	589	548	509	-39
Ломбарди	Активи, млн грн	3 854	4 289	4 101	3 839	3 650	3 865	3 977	2.9%
	Кількість	302	261	183	146	123	116	113	-3
Банки	Активи, млн грн	1 822 841	2 053 232	2 351 678	2 944 684	2 985 602	3 125 617	3 180 663	1.8%
	Кількість	73	71	67	63	63	62	62	0

* Дані регуляторної звітності відображають обсяги активів і зобов'язань страховика з відображенням обсягів окремих складових за пруденційними вимогами, передусім технічних резервів.

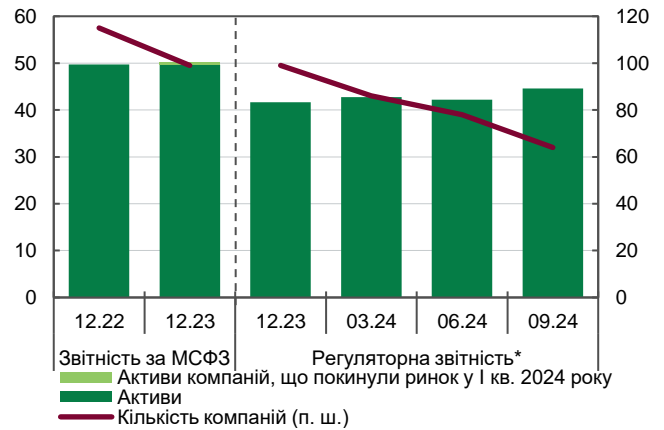
Страховики

Попри вихід з ринку 14 компаній, активи ризикових страховиків у III кварталі зросли на 6% порівняно з минулим кварталом. Активи страховиків життя не змінилися.

Графік 5. Обсяг активів страховиків життя та їхня кількість, млрд грн

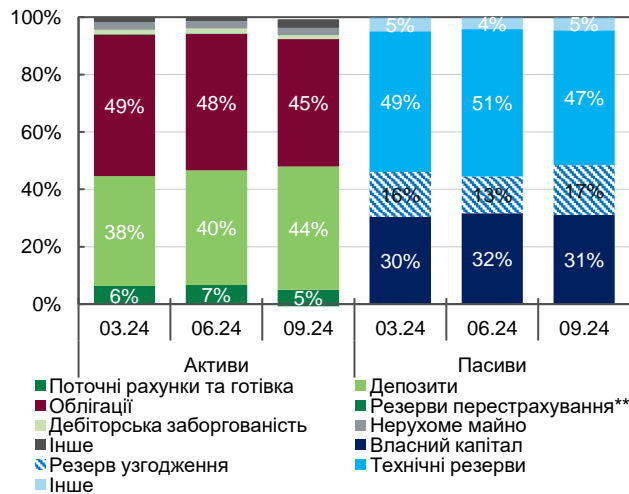
Графік 6. Обсяг активів ризикових страховиків та їхня кількість, млрд грн

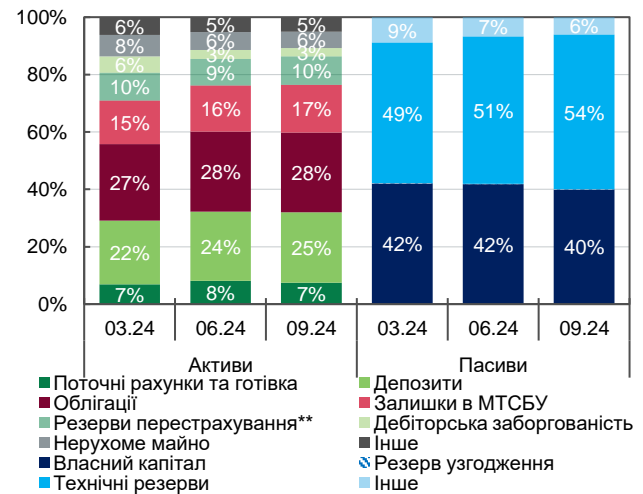
* Дані регуляторної звітності відображають обсяги активів і зобов'язань страховика з відображенням обсягів окремих складових за пруденційними вимогами, передусім технічних резервів.

Протягом III кварталу в активах страховиків життя зростає частка депозитів, а частка облігацій та поточних рахунків – скоротилася. Структура активів ризикових страховиків майже не змінилася, а в пасивах зростає частка технічних резервів.

Графік 7. Структура активів та пасивів* страховиків життя

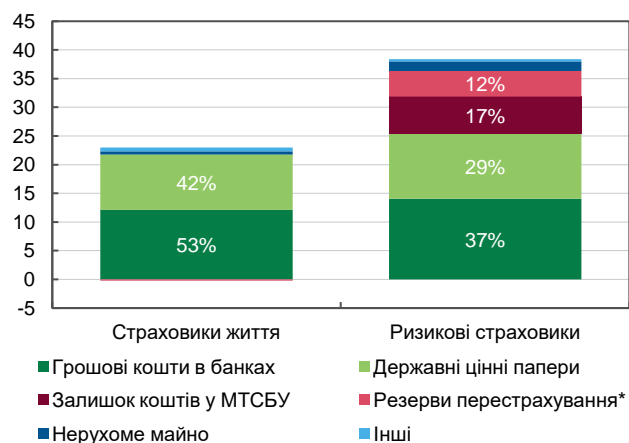
Графік 8. Структура активів та пасивів* ризикових страховиків

* Дані регуляторної звітності відображають обсяги активів і зобов'язань страховика з відображенням обсягів окремих складових за пруденційними вимогами, передусім технічних резервів. ** Технічні резерви за договорами вихідного перестраховання.

Високоліквідні активи: поточні рахунки, депозити та ОВДП становлять найбільшу частку прийнятних активів страховиків життя та ризикових страховиків.

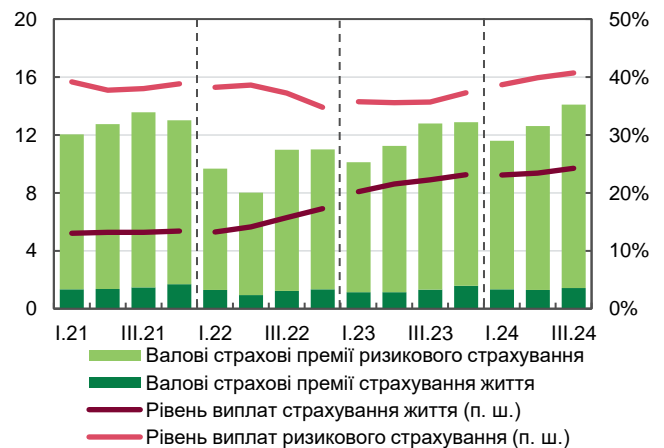
Графік 9. Структура прийнятних активів на покриття технічних резервів страховиків станом на 1 жовтня 2024 року, млрд грн

* Технічні резерви за договорами вихідного перестраховання.

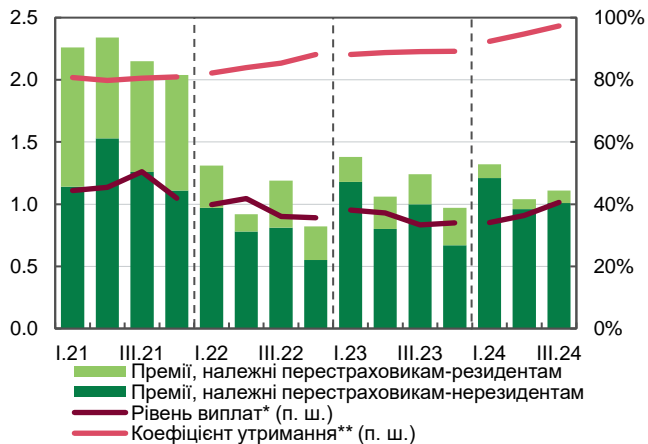
У III кварталі валові премії зросли в обох сегментах ринку страхування порівняно з попереднім кварталом: на 12% на ринку ризикового страхування та на 10% на ринку страхування життя.

Графік 10. Премії та рівень виплат за видами страхування, млрд грн

Обсяг валових страхових премій, переданих у перестраховання, зріс на 7% за квартал. Рівень виплат за продуктами транспортного страхування (КАСКО, ОСЦПВ, "Зелена картка") за січень – вересень був на 3–4 в. п. вищим, ніж за аналогічний період минулого року.

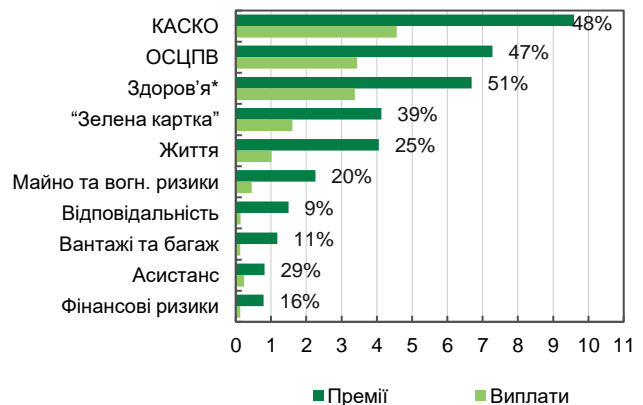
Графік 11. Премії, належні перестраховикам, рівень виплат та коефіцієнт утримання, млрд грн

* Рівень виплат розраховано в річному вимірі.

** Відношення чистих премій до валових премій.

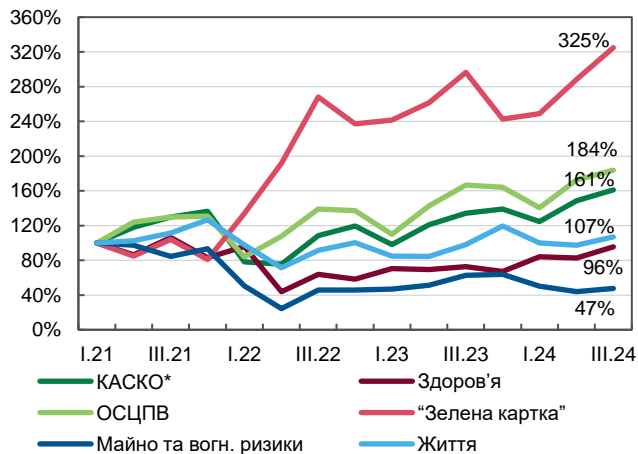
Графік 12. Страхові премії та виплати за найпоширенішими лініями бізнесу за січень – вересень 2024 року, млрд грн

Значення у відсотках свідчать про рівень виплат відповідного виду.
* Із 1 січня 2024 року клас страхування від нещасних випадків входить до страхування здоров'я.

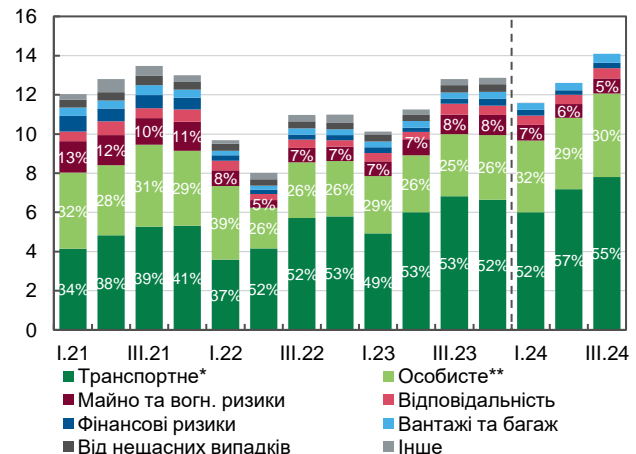
Протягом III кварталу премії за всіма основними лініями бізнесу страхування зросли, найбільше зі страхування здоров'я.

Графік 13. Страхові премії за найбільшими бізнес-лініями страхування, I квартал 2021 року = 100%

* До страхування КАСКО ретроспективно додано страхування залізничного рухомого складу, частка якого становить близько 1% обсягу премій.

Графік 14. Структура страхових премій за основними бізнес-лініями страхування, млрд грн

* КАСКО, ОСЦПВ, "Зелена картка".

** Життя, здоров'я, асистанс.

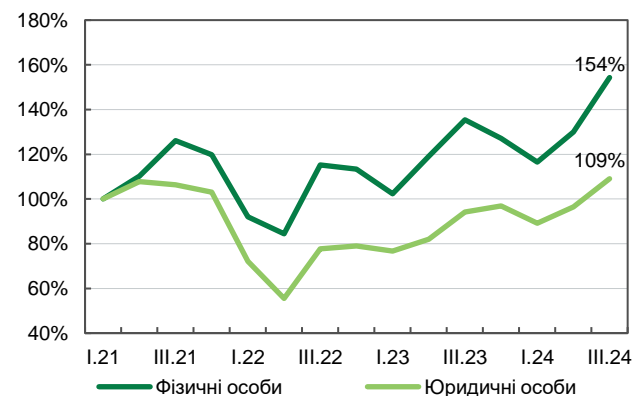
*** До страхування вантажів та багажу ретроспективно додано страхування повітряних та водних суден. До страхування КАСКО ретроспективно додано страхування залізничного рухомого складу, частка якого становить близько 1% обсягу премій.

У III кварталі премії в роздрібному сегменті зростали швидше, ніж у корпоративному.

Графік 15. Валові страхові премії за видами страхування (без вхідного перестраховання), I квартал 2021 року = 100%

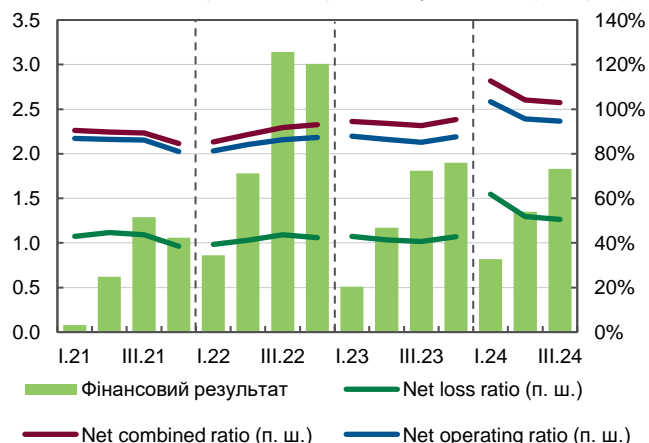

Графік 16. Премії з ризикового страхування в розрізі типів страхувальників, I квартал 2021 року = 100%

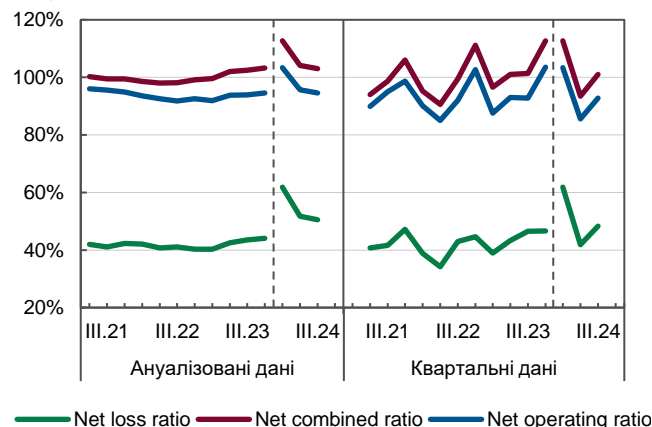
У III кварталі показники діяльності страховиків зросли (погіршилися) в кварталному вимірі. Основна причина – збільшення коефіцієнта нетто-збитковості через зростання резервів збитків.

Графік 17. Фінансовий результат наростаючим підсумком і показники діяльності ризикових страховиків у нетто-вимірі, млрд грн

Показники операційної діяльності до 2023 року ануалізовано, у 2024 році розраховано наростаючим підсумком із початку року через зміну підходу до розрахунку.

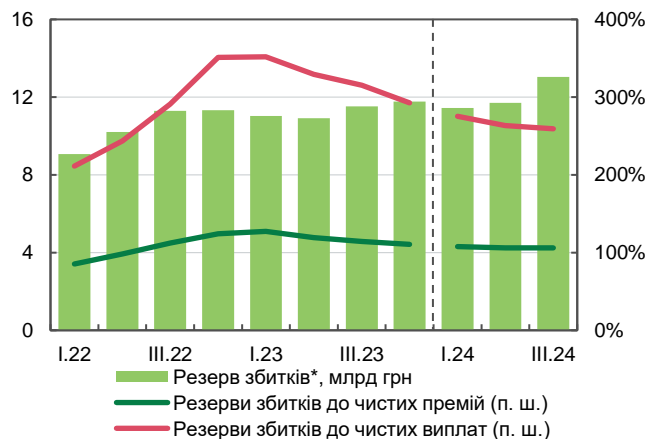
Графік 18. Показники діяльності ризикових страховиків у нетто-вимірі

Показники операційної діяльності в 2024 році ануалізовано наростаючим підсумком із початку року через зміну підходу до розрахунку.

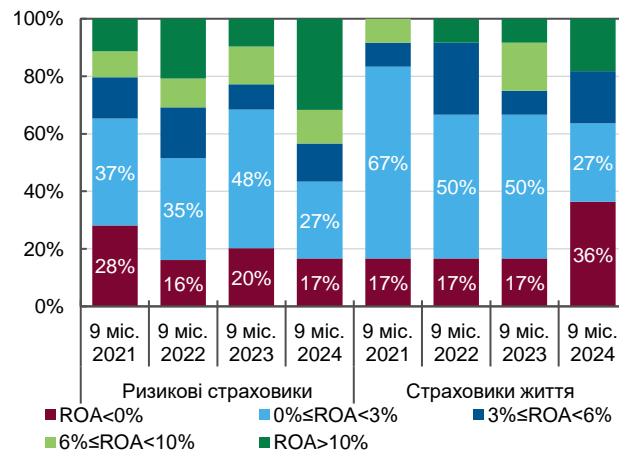
Внаслідок зростання резерву збитків на 11% протягом III кварталу коефіцієнти резервування припинили зниження. За результатами дев'яти місяців частка збиткових компаній у ризиковому сегменті скоротилася, а в сегменті страхування життя – зросла порівняно з аналогічним періодом минулого року.

Графік 19. Коефіцієнти резервування ризикового страхування

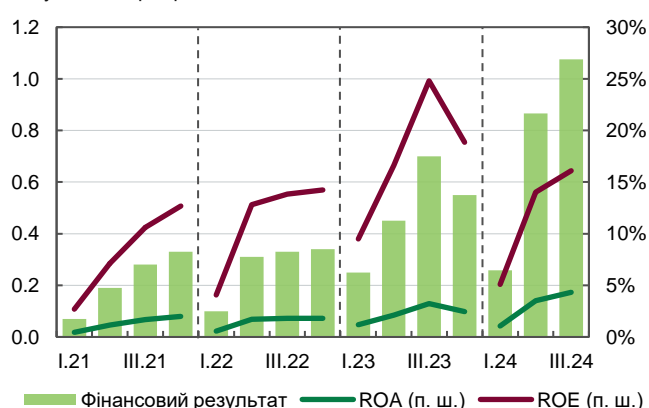
* Із 2024 року резерв збитків є сумою найкращої оцінки та маржі ризику, оцінених за пруденційними вимогами. Коефіцієнти резервування розраховані в річному вимірі.

Графік 20. Розподіл страховиків за рентабельністю активів

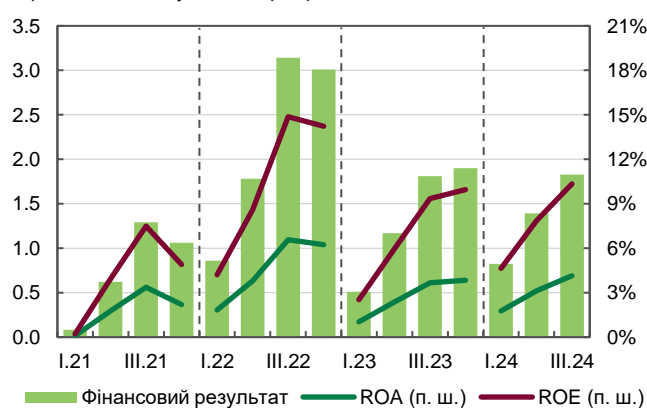

Чистий прибуток ризикових страховиків за результатами січня – вересня 2024 року залишився на рівні минулого року, а рентабельність дещо зросла. Натомість рентабельність капіталу страховиків життя скоротилася через переоцінку обсягу капіталу.

Графік 21. Фінансовий результат страховиків життя наростаючим підсумком, млрд грн

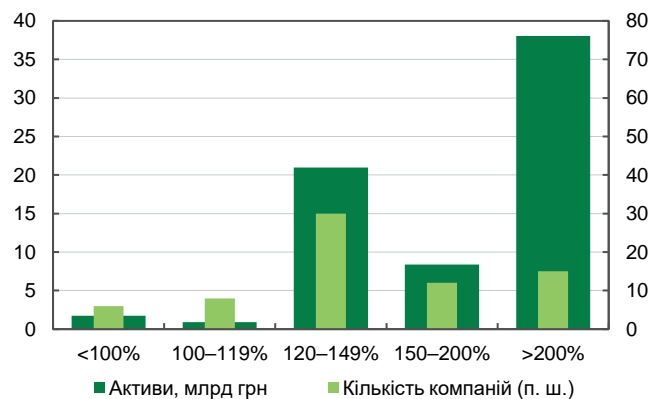

Графік 22. Фінансовий результат ризикових страховиків наростаючим підсумком, млрд грн

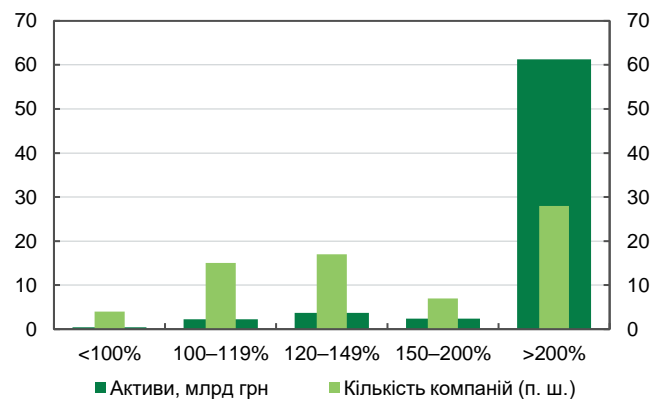
За результатами III кварталу шість страховиків порушували нормативи платоспроможності (SCR) та/або мінімального капіталу (MCR).

Графік 23. Розподіл кількості та розміру активів страховиків* за співвідношенням прийнятного капіталу для виконання SCR та SCR станом на 1 жовтня 2024 року

* Графік побудовано на основі даних 71 компанії.

Графік 24. Розподіл кількості та розміру активів страховиків* за співвідношенням прийнятного капіталу для виконання MCR та MCR станом на 1 жовтня 2024 року

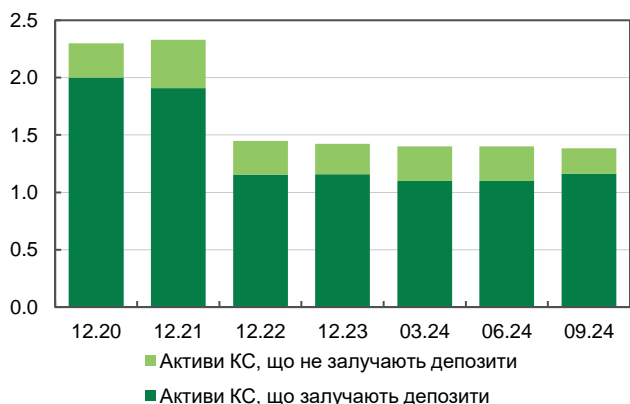

* Графік побудовано на основі даних 71 компанії.

Кредитні спілки

У III кварталі активи кредитних спілок зменшилися лише на 1%. Частка активів кредитних спілок, що залучають депозити, зросла до 84%.

Графік 25. Загальні активи кредитних спілок, млрд грн

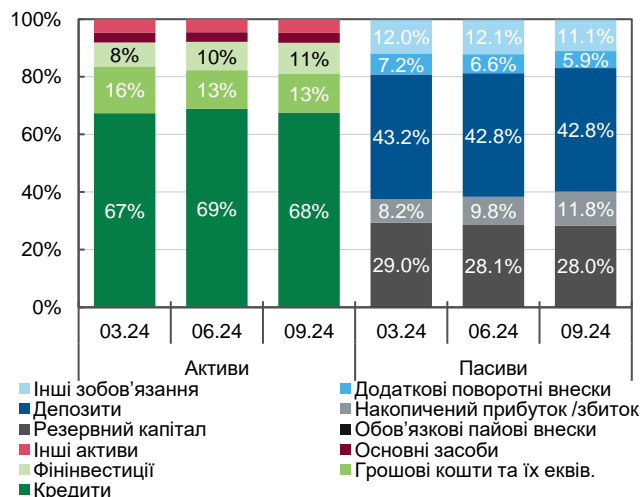
Кредитний портфель дещо зменшився за III квартал, переважно за рахунок бізнес-кредитів. Заявлена частка простроченої більш як на 90 днів основної суми позик зменшилася до 29%.

Графік 26. Структура основної суми заборгованості за кредитами членів кредитних спілок, млрд грн

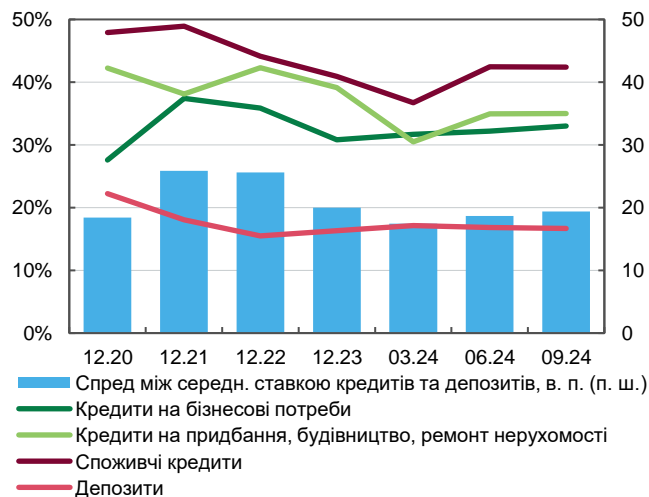
Знизилася частка кредитів в активах, тоді як частка фінансових інвестицій зросла. Переважно їх більшість становили депозити строком від трьох місяців до року.

Графік 27. Структура активів та пасивів кредитних спілок

Незначне зростання спреду між середньою ставкою за кредитами та депозитами відбулося внаслідок зростання частки споживчих кредитів у кредитному портфелі.

Графік 28. Середні процентні ставки за непогашеними кредитами та депозитами членів кредитних спілок

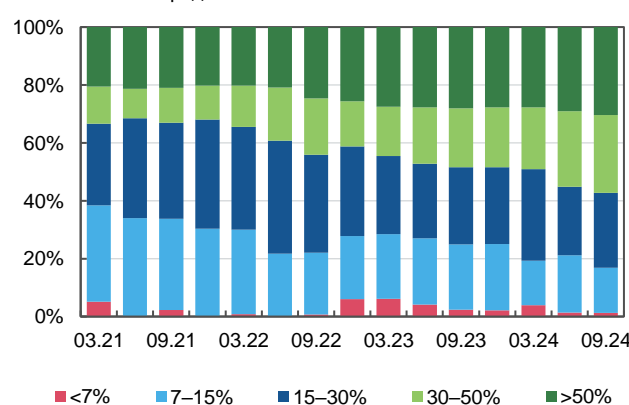
Кредитні спілки залишилися операційно збитковими. Незначну прибутковість зумовлювало зростання доходів від розформування резервів під час зменшення витрат на резервування.

Графік 29. Операційна ефективність діяльності кредитних спілок (наростаючим підсумком), млн грн

Станом на 1 жовтня 2024 року частка спілок – порушників мінімальних вимог до платоспроможності майже не змінилася. Вони охоплюють лише установи, що залучають депозити.

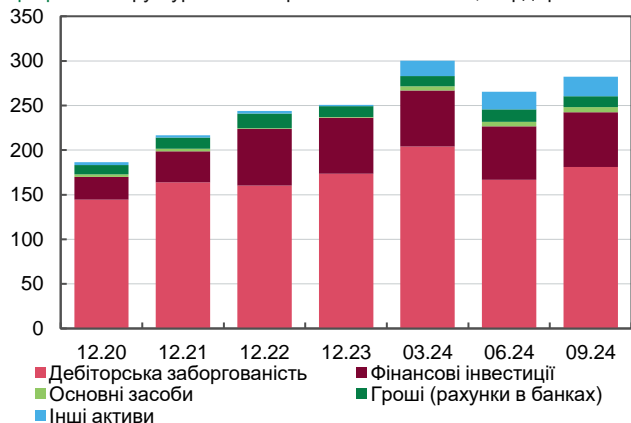
Графік 30. Розподіл нормативів достатності основного капіталу за часткою активів кредитних спілок

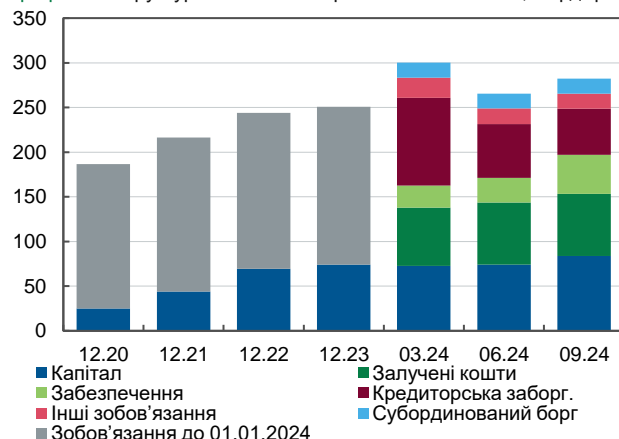
Фінансові компанії

У III кварталі обсяг активів фінансових компаній збільшився на 6.4% (+11.6% p/p) за рахунок стрімкого зростання активів окремих фінансових установ. Структура активів і зобов'язань фінансових компаній не зазнала суттєвих змін.

Графік 31. Структура активів фінансових компаній, млрд грн

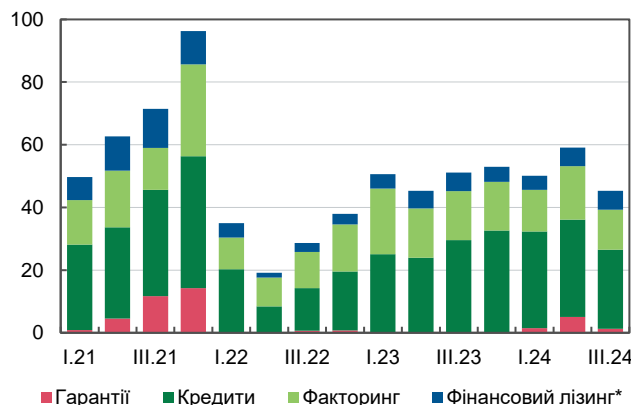
Графік 32. Структура зобов'язань фінансових компаній, млрд грн

До 1 січня 2024 року в сірій колонці відображено згруповані зобов'язання установ.

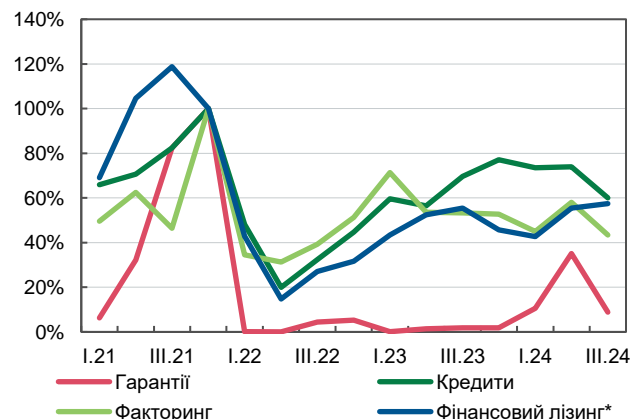
У III кварталі обсяги низки видів фінансових послуг помітно зменшилися. Кредитування, як і раніше, займало більше половини обсягу послуг фінансових компаній. Однак обсяг нових кредитів скоротився майже на 19%. Помітно зменшилися обсяги наданих гарантій і факторингу. Лише обсяги операцій фінансового лізингу продемонстрували незначне зростання впродовж кварталу.

Графік 33. Обсяг наданих фінансових послуг фінансовими компаніями за видами послуг (за квартал), млрд грн

* Починаючи з 1 січня 2024 року ЮО-лізингодавці набули статусу фінансових компаній.

Графік 34. Обсяг наданих фінансових послуг фінансовими компаніями за видами послуг, IV квартал 2021 року = 100%

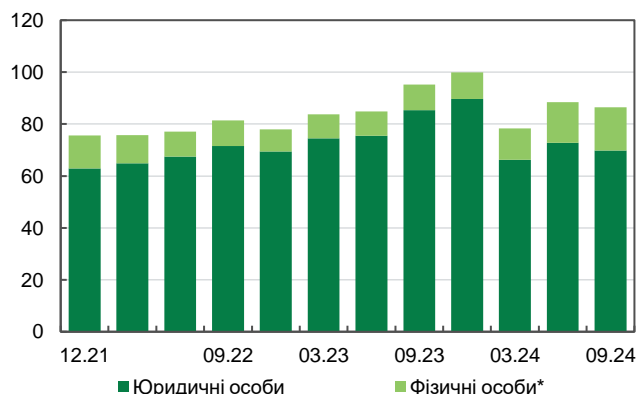

* Починаючи з 1 січня 2024 року ЮО-лізингодавці набули статусу фінансових компаній.

У III кварталі обсяг кредитного портфеля дещо зменшився через скорочення корпоративних кредитів (-4.2% кв/кв). Кредитний портфель домогосподарств і далі зростає впродовж семи кварталів та збільшився майже на 7% у липні – вересні.

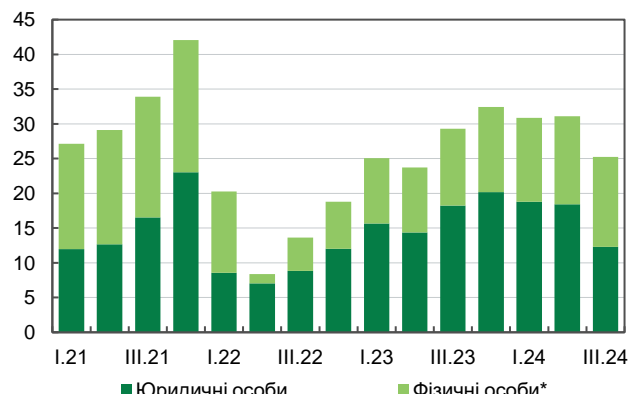
Зростання обсягу нових кредитів населенню відбувається повільно (+2.2% за квартал), обсяги досі менші за довоєнні. Обсяг наданих кредитів корпоративному сектору скоротився на третину.

Графік 35. Обсяг заборгованості за договорами з надання коштів у позику, на кінець періоду, млрд грн

* Включаючи фізичних осіб-підприємців.

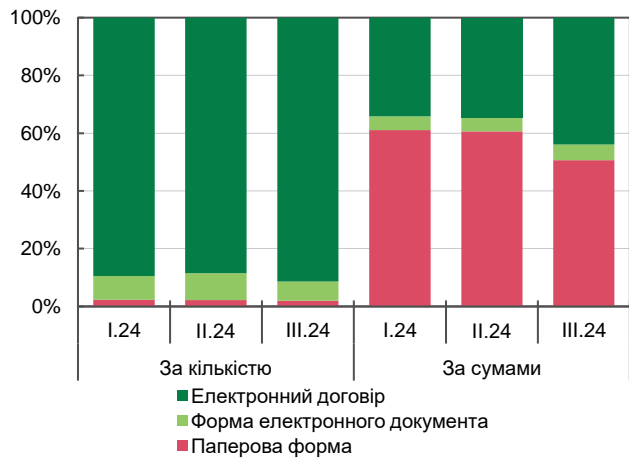
Графік 36. Обсяг наданих протягом кварталу кредитів фінансовими компаніями за видами позичальників, млрд грн

* Включаючи фізичних осіб-підприємців.

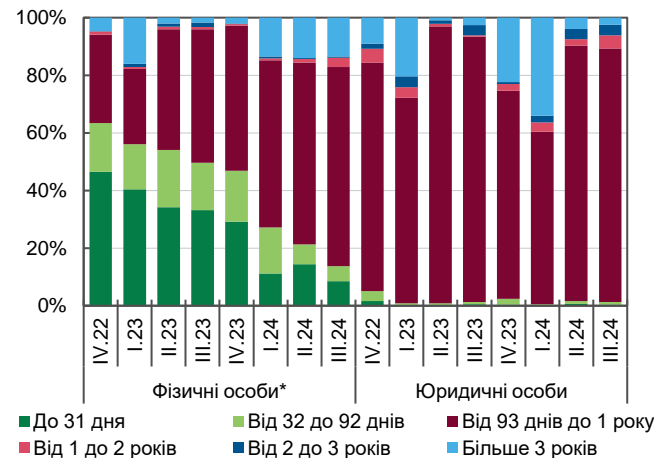
У III кварталі частка кредитних угод, що уклалися в паперовій формі, в їхніх загальних обсягах помітно зменшилася порівняно з попередніми кварталами.

Графік 37. Частки кредитних угод фінансових компаній, укладених упродовж кварталу, за способом укладення

У III кварталі строковість нових кредитів для юридичних осіб не змінилася. Строковість кредитів для населення від початку року ще підвищилася: зросла частка угод строком від трьох місяців і до одного року.

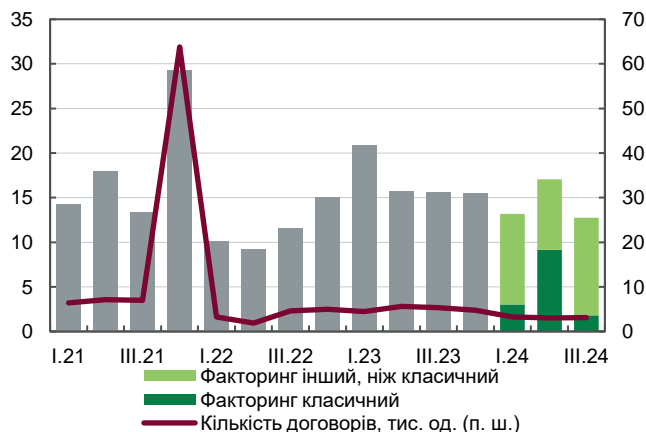
Графік 38. Структура обсягу кредитів, наданих упродовж кварталу фінансовими компаніями, за строковістю і типом клієнтів

* Включаючи фізичних осіб-підприємців.

У III кварталі обсяги здійснених факторингових операцій зменшилися. Помітно знизилася обсяги класичного факторингу.

Графік 39. Обсяг та кількість договорів факторингу*

* До 2024 року операції факторингу в статистиці не поділялися за видами. Із 2024 року класичний факторинг – фінансування дебіторської заборгованості підприємства, інший – відступлення права вимоги (цесія), зазвичай купівля проблемної заборгованості за кредитами.

У III кварталі операції фінансового лізингу збільшилися лише на 3.5%.

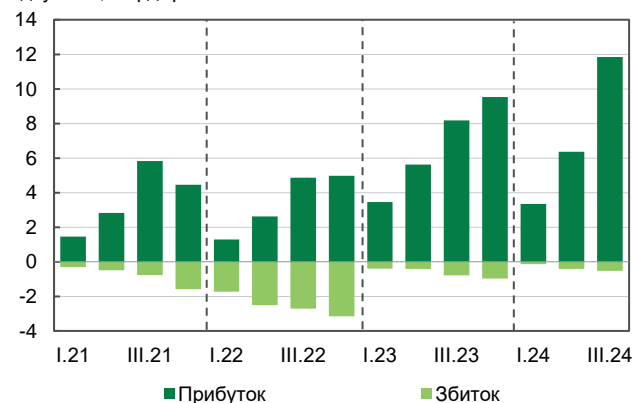
Графік 40. Обсяг і кількість договорів фінансового лізингу*

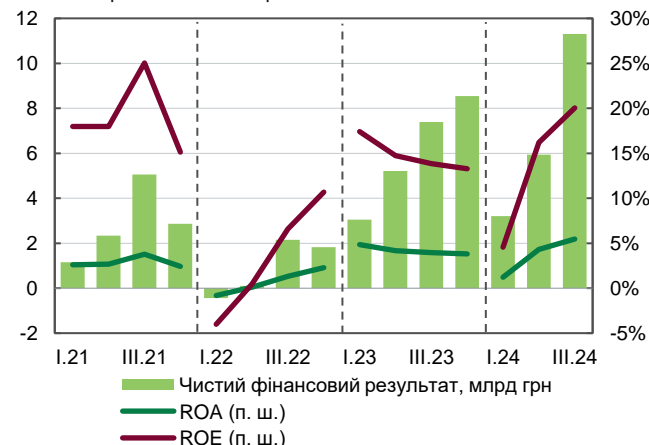
* Починаючи з 1 січня 2024 року операції фінансового лізингу здійснюються виключно фінансовими компаніями.

У січні – вересні сегмент отримав рекордні прибутки, однак більше половини загальних прибутків фінкомпаній забезпечила державна установа “Укрфінжитло”. Близько 80% фінансових компаній були прибутковими. Показники рентабельності зросли від початку року.

Графік 41. Фінансовий результат фінансових компаній наростаючим підсумком, млрд грн

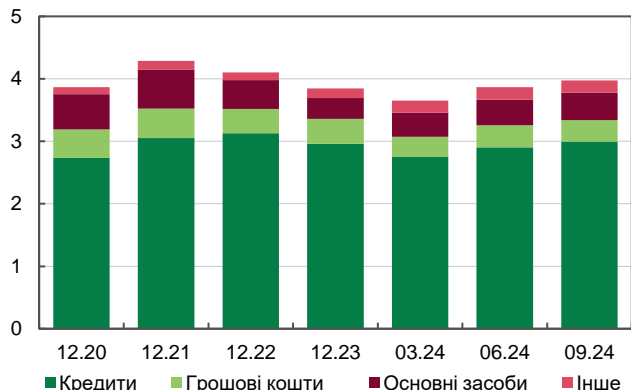
Графік 42. Фінансовий результат (наростаючим підсумком) та показники рентабельності фінансових компаній

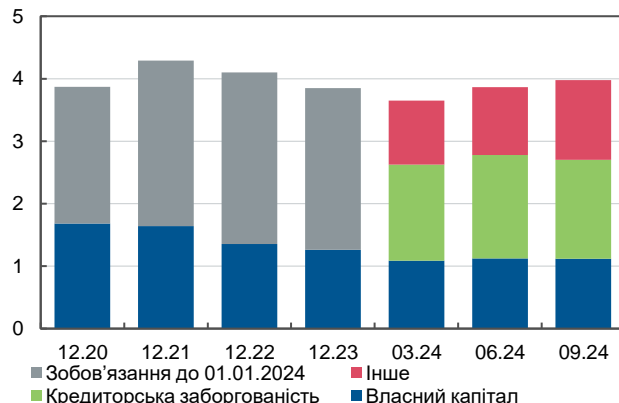
Ломбарди

У III кварталі обсяг активів ломбардів зріс на 2.9% (-13.5% р/р). Обсяг кредитного портфеля збільшився на 3.2% кв/кв (-19.7% р/р), основні засоби зростали з початку року. Розмір власного капіталу ломбардів за січень – вересень знизився на 11.5%.

Графік 43. Структура активів ломбардів, млрд грн

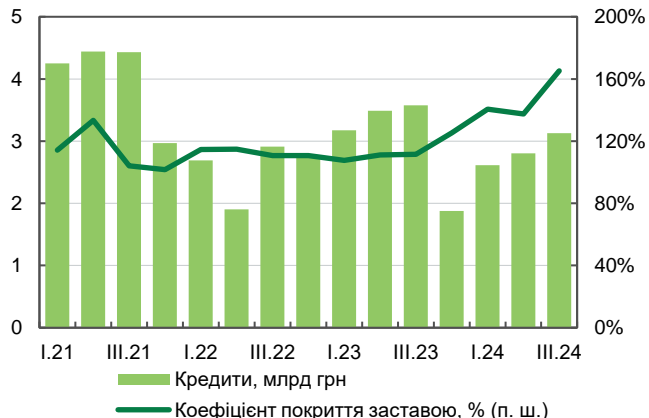
Графік 44. Структура пасивів ломбардів, млрд грн

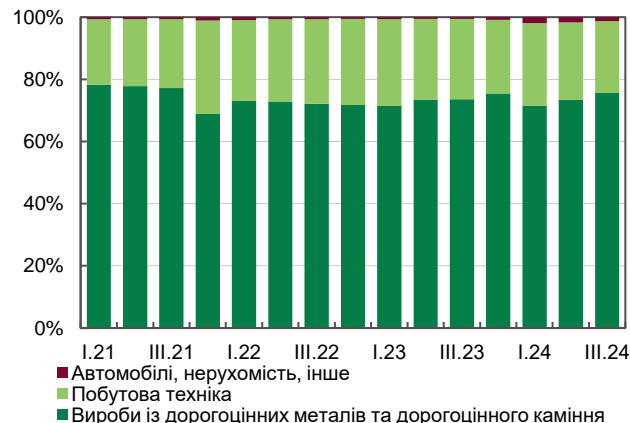
До 1 січня 2024 року в сірій колонці відображено згруповані зобов'язання установ.

Обсяг нових кредитів у III кварталі збільшився на 11.6% та зростає упродовж трьох кварталів. Коефіцієнт покриття кредитів заставою підвищився до 165%. Структура кредитів за видами застави незмінна – домінують виробы з дорогоцінних металів і каміння.

Графік 45. Обсяг наданих кредитів ломбардами (за квартал) та рівень покриття заставою

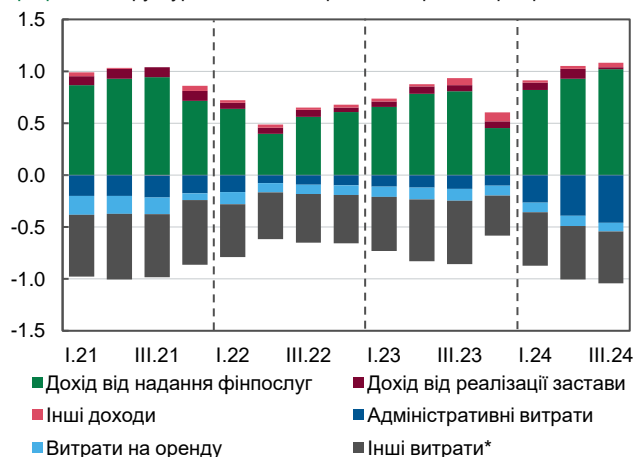
Графік 46. Структура обсягу наданих кредитів ломбардами за видами застави

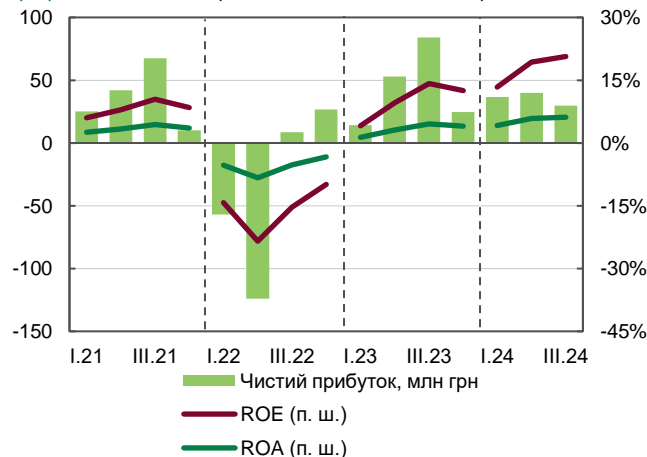
Частка кредитів, заставою за якими є автомобілі, нерухомість та інші види активів, становить 1.32%.

У III кварталі доходи від надання фінансових послуг збільшилися на 10%, а від реалізації застави – знизилися. Водночас і далі зростали адміністративні витрати ломбардів. Однак, попри це, сегмент був прибутковим за результатами кварталу. Показники рентабельності активів і капіталу помітно підвищилися від початку року.

Графік 47. Структура доходів і витрат ломбардів, млрд грн

Графік 48. Показники фінансової діяльності ломбардів

* Включають витрати, пов'язані з реалізацією та утриманням заставного майна.

Примітки.

Джерело інформації – Національний банк України, якщо не зазначено інше.

Огляд стосується небанківських фінансових установ, діяльність яких регулює НБУ, якщо не зазначено інше.

До вибірки належать установи, платоспроможні на кожну звітну дату, що надали звітність, якщо не зазначено інше.

У розрахунку зміни показників страховиків за період ураховуються дані страховиків, виключених із Реєстру, до періоду, в якому відбулося таке виключення.

Разом зі звітністю за III квартал фінустанови мали змогу уточнити дані звітності за I і II квартали. Через це відбулися ретроспективні уточнення окремих показників. Якщо була зміна в методиці розрахунку показників, це відображено у відповідних примітках до графіків. Перекласифікація складових показників звітності, здійснена учасниками ринку внаслідок переходу на нові форми звітності, також могла вплинути на зміну динаміки показників.

Сума компонентів може не збігатися з підсумковою сумою в результаті округлення даних.

Скорочення та аббревіатури:

КАСКО	Страхування наземного транспорту (включно з залізничним)
Коефіцієнт утримання	Відношення чистих премій до валових премій
КС	Кредитна спілка
МТСБУ	Моторне (транспортне) страхове бюро України
НБУ	Національний банк України
НБФУ	Небанківські фінансові установи
Нетто-основа	З урахуванням впливу перестраховання
ОВДП	Облігації внутрішньої державної позики
ОСЦПВ	Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів
Реєстр	Державний реєстр фінансових установ
Ризикові страховики	Страховики, які займаються видами страхування іншими, ніж страхування життя
Рівень виплат	Співвідношення виплат і премій за чотири квартали, що передують даті оцінки
Страховики життя	Страховики, які займаються страхуванням життя
Страхування відповідальності	Страхування відповідальності, іншої моторної відповідальності, МАТ відповідальності, відповідальності суб'єкта митного режиму та оператора ядерної установки
Страхування здоров'я	Медичне страхування та інше страхування здоров'я
Страхування майна та вогневих ризиків	Страхування майна та страхування сільськогосподарської продукції
CIR	Cost-to-Income Ratio. Співвідношення операційних витрат і операційних доходів
MCR	Нормативне значення мінімального капіталу страховика
Net combined ratio, нетто-комбінований коефіцієнт	Net loss ratio збільшений на співвідношення суми комісійних винагород, аквізиційних витрат, податку на дохід, комісійних доходів від інших страховиків та перестраховиків, податків під час здійснення операцій з перестраховання з перестраховиками-нерезидентами, зміни обсягу коштів у МТСБУ та відрахувань до інших фондів МТСБУ до чистих зароблених премій
Net investment ratio, коефіцієнт нетто-інвестиційного доходу	Співвідношення суми інвестиційних доходів та доходів від розміщення коштів у централізованих страхових резервних фондах МТСБУ за вирахуванням витрат на управління інвестиціями до чистих зароблених премій
Net loss ratio, коефіцієнт нетто-збитковості	Співвідношення суми страхових виплат, витрат на врегулювання збитків та зміни резерву збитків за вирахуванням доходів від регресів і суброгацій, доходів від компенсації витрат, пов'язаних із врегулюванням збитків перестраховиком, та зміни вимог до перестраховика до чистих зароблених премій
Net operating ratio, коефіцієнт нетто-ефективності діяльності	Різниця між Net combined ratio та Net investment ratio
ROA	Return on assets. Рентабельність активів
ROE	Return on equity. Рентабельність власного капіталу
SCR	Нормативне значення капіталу платоспроможності страховика
в. п.	Відсотковий пункт
кв/кв	Порівняно з попереднім кварталом
п. ш.	Права шкала
р/р	Порівняно з аналогічною датою / аналогічним періодом попереднього року
млн	мільйон
млрд	мільярд